

שכבה ה' - הקמת המדינה

מסר מרכזי: נכיר את סיפור הקמת מדינת ישראל ואת האתגרים שעמדו בפני בן-גוריון בהקמת המדינה

חלק א':

מטרת החלק: נכיר את סיפור הקמת המדינה.

1. משחק משימות: החניכים מקבלים דף משימות אותו עליהם לבצע לפי הסדר, אחרי כל פעולה יש קטע קריאה קצר שקשור למשימה. קטעי הקריאה יוצרים בקצרה את הרק להכרזה. מקדימים ומספרים כי לפני קום המדינה היה בארץ שלטון מנדט בריטי. עושים את משימות 1-3.

2. עיבוד: אחרי המשימות עוברים שוב על קטעי המידע ומסבירים בעל פה את מה היה ומה הוביל להכרזה על הקמת המדינה - המנדט הבריטי, מהומות, פריצת המלחמה, ההכרזה, הקמת צה"ל.

חלק ב':

מטרת החלק: נכיר מה היה מצב האוכלוסיה בזמן ההכרזה והמלחמה.

1. משחק המשימות: בחלק זה מבצעים את משימות 4-5.
2. עיבוד: גם כאן עוברים שוב על קטעי הקריאה ושואלים:
א. איזה קשיים שמעתם עליהם שהיו בתקופה ההיא?
ב. הכרתם את מדיניות הצנע? ידעתם מה זה? (מוודאים שהם הבינו ואם לא מסבירים שוב)

חלק ג':

מטרת החלק: מה הלאה? חשיבה יצירתית מה היינו רוצים להוסיף.

1. מה אנחנו רוצים במדינה - מחלקים את הקבוצה לקבוצות קטנות יותר ונותנים להם זמן ליצור (יש להביא חומרי יצירה, דפים, טושים) משהו שלדעתם חסר היום במדינה, משהו שלא הספקנו להקים או לסדר והם היו רוצים שיקרה.
לאחר שהם מסיימים כל קבוצה מציגה מה הם הכינו ולמה זה מה שהם רוצים שיהיה במדינה.

משימה 1: תמונה ציונית- מטרתה של התנועה הציונית הייתה להקים בית לאומי לעם היהודי בא"י. עליכם לצלם תמונה ציונית (חישבו יצירתי)

- במשך הזמן הידרדרו היחסים בין התנועה הציונית לשלטונות הבריטיים בארץ. בן גוריון המשיך לתמוך בשיתוף פעולה ועזרה לשלטונות הבריטיים, אבל, במקביל תמך בהגברת ההעפלה (עליה בניגוד לחוקי המנדט הבריטי) ובהקמת נקודות התיישבות גם במקומות אסורים מטעם השלטון הבריטי. הסכסוך בין היהודים לערבים על שטח א"י גבר. בנובמבר 1947 החליטה עצרת האו"ם על חלוקת א"י לשתי מדינות: יהודית וערבית.

משימה 2: עלייה לארץ - העלייה לארץ הייתה לא פשוטה כלל ופעמים רבות הספינות נתפסו והוחזרו חזרה. עליכם לבנות ספינת מעפילים שתוכל לשוט בתוך גיגית מים.

- האוכלוסייה הערבית בארץ בעיקר לא הייתה מרוצה מהחלטת האו"ם וכך החלו מהמומות בארץ שהובילו למלחמת העצמאות. בשנת תש"ח (1948) בעיצומה של מלחמת העצמאות, הכריז דוד בן גוריון על הקמת מדינת ישראל. בטקס הקריא את הכרזת העצמאות של מדינת ישראל ובה התייחסות לעבר של העם היהודי, לציונות ולשאיפות המדינה. מיד עם הקמת המדינה היה בן גוריון לראש הממשלה ושר הביטחון הראשון של מדינת ישראל.

משימה 3: התיישבות יישוב הארץ - קביעת עובדות בשטח, היה מהמשימה המרכזיות של הציונות. עליכם לבנות בית בא"י שכל חברי הקבוצה יצליחו להיכנס אליו.

- כראש ממשלה ושר ביטחון בן גוריון איחד את כל הכוחות שהיו בארץ לפני המדינה והקים מתוכם את צבא ההגנה לישראל, תוך כדי מלחמת העצמאות. עם תום המלחמה הוא הוביל את מפלגתו לניצחון בבחירות הראשונות והמשיך בתפקידיו בממשלה. בשנים הראשונות להקמת המדינה הגיעו עולים רבים לארץ ובן גוריון התעקש שלא יגבילו את העלייה למדינת ישראל הצעירה ויאפשרו לכל יהודי לעלות לארץ ולהיות אזרח שווה זכויות בה.

משימה 4: המוביל הארצי- מטרתו של המוביל הייתה לספק מים לכל רחבי הארץ. עליכם להצליח למלא כוס במים באמצעות קשים.

- המוביל הארצי" הוקם כדי לתת מענה לבעיית המחסור במים באזורים שונים במדינה ולהתגבר על מגבלות שנובעות מתנאים אקלימיים, גאוגרפיים וגאולוגיים השוררים בישראל. עם קום המדינה, החלו הפעולות הראשונות ליישום הרעיון של הקמת מפעל מים ארצי, שיוביל את מי הצפון לנגב. על הקמת המוביל הארצי החליט ב-1951 דוד בן-גוריון אך פעולות התכנון נעשו עוד לפני. בניית "המוביל הארצי" החלה בשנת 1953 והושלמה בשנת 1964

משימה 5: הפתיתים - הכנה מראש ממלאים לכל קבוצה קערה עם פתיתים (לא מבושלים) צובעים 8 פתיתים בצבע כלשהו. עליכם למצוא בין כל הפתיתים בקערה 8 פתיתים צבועים ולהביאם למדריכים.

- המצב הכלכלי במדינה היה קשה וכך החלה תקופת הצנע, תקופה בה היה הספקה מוגבלת של מזון ומוצרים לפי מספר אנשים. כאשר היה מחסור באורז, דוד בן גוריון ביקש מאויגן פרופר, ממייסדי חברת אסם, לייצר תחליף מבוסס חיטה לאורז ע"מ לספק את צרכי העולים מארצות המזרח, שתזונתם התבססה במידה רבה על אורז וקוסקוס. המוצר שפותח זכה לכינוי "אורז בן גוריון". הצורה הראשונה של הפיתיתים הייתה צורת אורז, ובהמשך יוצרו הצורות הנוספות.